

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์

PEOPLE'S PARTICIPATION IN OPERATION OF BANCHOB SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN SANGKHA DISTRICT,
SURIN PROVINCE

การค้นคว้าอิสระ
ของ
พรนิภา เหลือล้ำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางสาวพรนิภา เหลือดัน เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน)

.....ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ทรงวิวัฒน์)

.....กรรมการสอบ
(ดร. สุพันธ์ เสนารัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน..... 18 ต.ค. 2553 พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย พรนิภา เหลือสั้น

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

	รองศาสตราจารย์ประชัน กะเนวัน	ที่ปรึกษา
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามตรวจสอบ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open - ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.7493 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า:

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินการ ด้านการวางแผน และด้านการติดตามตรวจสอบ ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ คือ คิดตั้งกังโคมไฟสาธารณะเพิ่มขึ้น เพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม รองลงมาคือ จัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ให้มีการก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง และให้มีการซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

TITLE People's Participation in Operation of Banchob Subdistrict Administrative Organization in Sangkha District, Surin Province

AUTHOR Pornnipa Lualon

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan Advisor

Associate Professor Prasit Suwannarak Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2010

ABSTRACT

The objective of this research was to study the people's participation in operation of Banchob Subdistrict Administrative Organization in Sangkha District, Surin Province in 3 aspects, namely, planning, operation, and checking. The subjects were 383 people, defined by consulting the Table of Taro Yamane with the reliability value at 95.5 % and the error at $\pm 5\%$. The instrument used for collected data was a 3-part questionnaire including checklist, 5-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.7493. The statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows:

1. The people's participation in operation of Banchob Subdistrict Administrative Organization in Sangkha District, Surin Province as a whole was at "moderate" level. When considering at each aspect, it was found that all aspects was at moderate level. The ranking from the highest to the lowest aspects were 1) operation, 2) planning, and 3) checking, respectively.
2. The additional suggestions and opinions about people's participation in operation of Banchob Subdistrict Administrative Organization in Sangkha District, Surin Province were 1) the public lamps should be more installed for enough light with the appropriate places, 2) the beautiful landscape, exercise tools, sport field, and playground in the village for relaxing should be provided, 3) the pond digging for utilizing should be provided, 4) the drain making for preventing the flood should be done, and 5) the road repairing in village should be thoroughly provided.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน ประธานกรรมการการค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำ การค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านคือ ดร.ผดุงชาติ ยงดี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายสำอองค์ สิมมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ขอนแดง อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และนายสำเริง ช่องงาม ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านโพนชาย อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและ แก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ กำนัน และผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านชบทุกหมู่ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ แด่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิด สติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

พรนิภา เหลือสั้น

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง.....	16
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	17
บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	49
วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
สรุปผลการวิจัย.....	49
อภิปรายผล.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	59
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	60
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	64
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	66
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	68
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	75
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	77

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	25
2 โรงเรียนระดับมัธยมในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	25
3 โรงเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	26
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน.....	33
5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	39
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	41
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	42
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	44
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการติดตามตรวจสอบ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	46
10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 18 ฉบับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่เมื่อร่างเสร็จ ได้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบและจัดให้มีการลงประชามติเพื่อขอความเห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญ ณ วันที่ 19 สิงหาคม 2550 ผลปรากฏว่าผู้มาลงประชามติร้อยละ 57.81 เห็นชอบ และร้อยละ 42.19 ไม่เห็นชอบ หลังจากนั้นได้นำเข้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับความเห็นชอบแล้วประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงนำทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์ให้ทรงลงพระปรมาภิไธย ในหมวด 7 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน มาตรา 163 – 165 และในหมวด 14 มาตรา 281 – 290 ได้กล่าวถึงเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ตามมาตรา 3 ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองและตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้นแต่ระบบราชการไทยยังไม่ได้มีการปรับตัวอย่างจริงจัง และยังคงติดลักษณะความเป็นเจ้าขุนมูลนายและการทำงานแบบดั้งเดิม ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดระบบราชการเข้าสู่กระบวนการความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยการยอมรับและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยหลักการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนทุกคนซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดมากที่สุด จึงจำเป็นต้องสร้างระบบกลไก ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ในเรื่องบทบาทและหน้าที่ให้ประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น สามารถรวมพลังในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และแก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ประชาชนจะได้รับจากการกระจายอำนาจ ซึ่งการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ และภาคประชาชน โดยในส่วนของภาครัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็เร่งดำเนินการตามหน้าที่รับผิดชอบที่จะให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด สำหรับในภาคประชาชน อันเป็นส่วนสำคัญที่สุด ก็คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเสนอความต้องการ การไปเลือกตั้ง การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสบความสำเร็จ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดังเจตนารมณ์การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล และเลือกตั้งนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลจากประชาชนโดยตรง และมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ฉะนั้นองค์กรบริหารส่วนตำบล คือรูปแบบของการกระจายอำนาจรัฐไปสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองตามหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับการ

บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและตรงสภาพปัญหาความต้องการ เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่กว้างขวาง ทำให้ประชาชนมองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจนและมีส่วนร่วมได้ง่าย เป็นองค์กรที่สร้างผู้นำทางการเมืองที่เข้าสู่เวทีทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ และเป็นองค์กรที่ส่งเสริมการใช้สิทธิ์และหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในเกือบทุกด้าน แต่สภาพปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ ที่ผ่านมา จากการสังเกตพบว่าการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมหรือการให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งทำให้กิจกรรมหรือโครงการบางโครงการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ทั่วประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุง พัฒนาด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามตรวจสอบ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 8,735 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามตรวจสอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่างๆที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจ การเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ รวมถึงบทบาท การกระทำและการปฏิบัติกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจ การเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีบทบาท มีอำนาจตัดสินใจ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การเสนอแนะให้ข้อคิดเห็นและร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ในทุก ๆ ด้าน

2.2 ด้านการดำเนินงาน หมายถึง ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน หรือให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ด้านการติดตามตรวจสอบ หมายถึง ประชาชนสามารถเข้าร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การร่วมประชุม การร่วมติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ การขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบการทำงานและพฤติกรรมของพนักงาน สมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น และการร่วมในกิจกรรมต่างๆ

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

4. ประชาชน หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
5. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายสำคัญการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการทรัพยากร การบริหารจัดการชุมชน คน ทุนของชุมชน จึงต้องมีการแยกแยะเนื้อหาและรูปแบบของ "การมีส่วนร่วมของประชาชน" ให้เหมาะสมกับแต่ละเรื่อง พร้อมกับวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงไม่ใช่แต่เพียงรูปแบบ เช่น การเลือกตั้งในทุกระดับ แล้วก็ปล่อยให้ผู้ได้รับเลือกตั้งไปดำเนินการทุกอย่างทุกเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายความว่า หลังเลือกตั้งประชาชนมีหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน

องค์การสหประชาชาติ (United Nations .1975:7; อ้างถึงใน วิทยา บุญชะเวชชิน. 2543:5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ และเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม และการจัดสรรทรัพยากร
2. ในการกระทำโดยสมัครเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการ

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ และคณะ (2547:85) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียม

กันในการคิด การตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมาย รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

จักรพงษ์ สงวนชม (2549:24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

อำนาจ อนันตชัย (2527: 126 – 130) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม 4 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคัดแย้งในการปฏิบัติงาน และถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของตนตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of needs) ของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งมีทั้งหมด 5 ระดับ คือ ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการจะมีเกียรติยศชื่อเสียงความต้องการความสำเร็จของตน

2. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึงความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

3. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคนจูงใจให้คนไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวนำทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำทางไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative Leader) ผลงานของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

4. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่าง เพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุด ในเรื่องการบริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับ ก็จะ

ทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

ความหมายดังกล่าวข้างต้น ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตาม การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้นการมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นผู้นำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผน และการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา แต่กลายเป็นผู้กระทำเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการเข้าสู่ภาวะทันสมัย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการปฏิบัติตามนโยบายของตนเอง

ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้แทนกลุ่ม หลายประเภท หลายระดับ ซึ่งต่างก็มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น มาร่วมกันทำงานโดยนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และได้แผนหรือแนวทางปฏิบัติ

เสน่ห์ จุย์โต (2548:23) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือ หรือการสนับสนุน ขอความร่วมมือร่วมใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและคุณประโยชน์คือ
 - 1.1 ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จในด้านการพัฒนา ด้านวัตถุ
 - 1.2 ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจโดยทำให้ประชาชนเกิดความรักความสามัคคี รู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่หวงแหน
2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบคือ
 - 2.1 การเลือกตั้ง
 - 2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง

2.3 การเสนอความคิดเห็นของประชาชน

2.4 การตัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์

2.5 การแสดงออกของประชาชน

เอกรัฐ แก้วสว่าง (2546:26; อ้างถึงใน วีระชัย คำถ่าน. 2550:8) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ 6 รูปแบบ คือ

1. ร่วมเป็นประธาน
2. ร่วมเป็นกรรมการ
3. ร่วมแสดงความคิดเห็น
4. ร่วมประชุม
5. ร่วมใช้แรงงาน
6. ร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประโยชน์ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้นจะเกิดความสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น เพื่อที่การพัฒนาจะได้เกิดผลตรงตามความต้องการของชุมชน ซึ่งประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้ (พัชรี สิริโรต. 2549 : 9)

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ
3. การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรม
4. การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
5. การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้
6. ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน
7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ถือว่าเป็นการให้การศึกษาชุมชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

8. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น เป็นการเพิ่มทุนทางสังคมและช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2548 : 9) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทาง ทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบและควรเกิดขึ้นตลอดโครงการ

2. เป้าหมายของการมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามกฎหมายหรือการทำให้ไม่มีความขัดแย้ง หากแต่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเป็นวิธีการ เพื่อให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

ความหมายดังกล่าวข้างต้น การมีส่วนร่วมนั้นเป็นประโยชน์กับประชาชนโดยตรงในเชิงของการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง และยังช่วยเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติและเป็นการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม

การได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม เช่น การได้รับผลตอบแทน การได้รับคำชม ได้รับรางวัล เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พิทยา สายหู (2525 : 246) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ในชุมชน ซึ่งความสำเร็จของโครงการพัฒนาชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของโครงการ เช่น เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการ
2. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของชาวบ้านเอง เช่น ขยันขันแข็ง สามัคคี มีผู้นำดี
3. ปัจจัยที่มาจากทางราชการ เช่น ถือเป็นโครงการสำคัญ มีงบประมาณเหลือเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่วิชาการสนับสนุน
4. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ เช่น การคมนาคมสะดวก วัสดุพร้อม เศรษฐกิจของหมู่บ้านไม่ฝืดเคือง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร
2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคลากรที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง
3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528 : 170) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญ ซึ่งผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชนบท ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย
2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์
4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะมิตรที่ต้องเข้าร่วม เพื่อให้เกิดความสามัคคี

ยุพิน ระพีพันธุ์ (2544 : 21 - 22) เสนอว่าปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้น มีเหตุผล 2 ประการ คือ
 - 1.1 การมองเห็นว่าตนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ
 - 1.2 การได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ
2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมากจะเป็นประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา แต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับดังที่คาดหวังไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการ

ทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะ

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทน

2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมายวิธีการ หรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

ความหมายดังกล่าวข้างต้น ปัจจัยของการมีส่วนร่วมนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง เช่น ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมากจะเป็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา แต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับดังที่คาดหวังไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีได้จากรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม หรือมีสิ่งจูงใจให้เข้าร่วม การมองเห็นว่าคนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541:33) ให้แนวคิดว่าการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร ไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีมากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลางหาใช่ไม่ ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วย

การบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญ์ เทวานฤมิตรกุล (2544:33) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้ มีข้อจำกัด

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545:9) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลางยังคงควบคุมดูแลและสงวนสิทธิที่จะระงับการกระทำบางอย่างของหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้เมื่อเห็นสมควร ในบางประเทศถือว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้นจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดแบ่งสรรการใช้อำนาจอธิปไตยออกเป็นสัดส่วน โดยให้รัฐบาลกลางใช้อำนาจอธิปไตยในกิจกรรมส่วนรวมของประเทศ และในขณะเดียวกันก็กำหนดให้อำนาจในการจัดการปกครองภายใน เช่น การระงับทุกข์บำรุงสุขเป็นของรัฐบาลมลรัฐ ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น จึงกล่าวได้ว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นประเภทหลังนี้เกิดขึ้นจากข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญโดยตรง อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเกิดขึ้นตามหลักเกณฑ์นี้รัฐบาลกลางจะเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ได้

รสคนธ์ รัตนเสริมวงศ์ (2546:15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง จึงสามารถสรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้ (ชวงค์ ฉายะบุตร.2539:27-29)

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองที่ตนอาศัยอยู่ อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้ง ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนมีดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ได้รับเลือกเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองท้องถิ่นประการหนึ่งคือ การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากจะได้รับการเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ

3. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินการพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทอย่างได้ผลนั้นจะต้องเริ่มมาจากการช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะการหยิบบิ้นให้

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นหลักการสำคัญ

ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรง
เป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร
ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกัน ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องกับความ
ต้องการของประชาชนก็ต้องรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของ
ประเทศในอนาคต หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การ
ได้รับเลือกตั้งการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมือง
ของตน และยังฝึกทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ตอบสนอง
ความต้องการของประชาชนตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อ
ท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Government) เป็น
การปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระใน
การปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ ดังนั้น องค์ประกอบของการ
ปกครองท้องถิ่นที่สำคัญจึงมี ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539:16 - 18)

1. มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้ง
ขึ้นโดยกฎหมายเช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่
การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น
ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการ
ปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำนึกในการปกครอง
ตนเองของประชาชนประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็น
ต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ
รายได้ย้อนหลังได้ 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนประชากรและขนาดพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การ

ปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ

4. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยแยกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

6. มีอำนาจอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้จ่ายเงินของตนเองในการปฏิบัติการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง

แนวคิดและหลักการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ เป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลางหรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือการบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑พณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ มีดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546:3)

1. เน้นกระจายอำนาจทางการคลังและการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระ

2. ส่งเสริมให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจนและเหมาะสม ควบคู่กับการเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น

3. สนับสนุนให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งให้มีระบบตรวจสอบและประเมินผลที่ดี

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาของตนเองในระดับท้องถิ่น ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ และหลักการกระจายอำนาจตั้งอยู่บนพื้นฐานประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ประการดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546:3)

1. เป็นการแบ่งภาระของรัฐบาลกลางหรือหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง

2. เป็นการทำให้ปัญหาในท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น

3. เป็นการส่งเสริมให้คนในแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถ และพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง

4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น อันเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและเป็นพื้นฐานสำคัญให้คนในท้องถิ่นได้ก้าวขึ้นไปดูแลปัญหาระดับชาติต่อไป

5. เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง ดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546:3)

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

3. มีอำนาจอิสระในการบริหารงานจัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4. ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546:4)

1. ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้นเพราะผู้บริหารที่มาจากกาเลือกตั้งในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า

2. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

3. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจ ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการ พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง แต่ยังมีจุดอ่อนในการกระจายอำนาจปกครอง ดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546:4)

1. อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่นซึ่งมีผลกระทบ ต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่นตน ไม่ให้ความสำคัญกับส่วนร่วม

2. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายตนเอง

3. ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นตามมาตรา 67 อำนาจหน้าที่หลักในการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง คือ จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นตามสมควร และคุ้มครองดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมาของการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

ใน พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 236 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบลโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ (โกวิท พวงงาม.2552 : 254) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ คือ

- 1.รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 567 ตำบล
- 2.รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตาม(มาตรา 43) ซึ่งในปี 2542 มีจำนวนอยู่ 6,369 แห่ง

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ดังนี้

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎร
2. อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

3. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

4. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5. ประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

6. ปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

7. ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และการจัดการประชุม

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองคน แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

2. คณะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.2.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.3 รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

3. ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการ

แทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในระหว่าง
รักษาราชการแทนด้วย

5. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

6. ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและ
พนักงานส่วนตำบล ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิด
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ
สังคม และวัฒนธรรม

2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ดังต่อไปนี้

2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัด
มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.3 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.6 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

2.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ
บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ดังต่อไปนี้

3.1 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.2 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.3 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

- 3.4 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.5 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 3.6 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.7 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.8 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

- 3.3.9 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.3.10 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.3.11 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.3.12 การท่องเที่ยว
- 3.3.13 การผังเมือง

4. ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

- 4.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.2 ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
 - 1.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 1.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 1.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - 1.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้
 - 2.1 เงินเดือน
 - 2.2 ค่าจ้าง
 - 2.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
 - 2.4 ค่าใช้สอย

2.5 ค่าวัสดุ

2.6 ค่าครุภัณฑ์

2.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

2.8 ค่าสาธารณูปโภค

2.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

2.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ
กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ
ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความคิดเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้
3. เมื่อมีการขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามีการขุบสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน 60 วัน
4. หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย
หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่
ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้น
จากตำแหน่งได้ ตามคำแนะนำของนายอำเภอ

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอบ้านขบ จังหวัดสุรินทร์

สภาพทั่วไป

1. สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ

ที่ตั้ง

ตำบลบ้านขบ เป็นตำบลหนึ่งใน 12 ตำบล ของอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอทางทิศใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร แผนที่ทหาร ชุด L7017 มาตรฐาน
1:51,000 มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้คือ

ทิศเหนือ

ติดต่อกับตำบลสังขะ ตำบลทัพทัน

ทิศใต้

ติดต่อกับตำบลคม อำเภอสังขะ และเขตอำเภอบัวเชด

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับตำบลพระแก้ว

จำนวนครัวเรือนที่ทำไร่
แหล่งน้ำ 600 ครัวเรือน
น้ำฝน และระบบ
ชลประทาน

ผลผลิตเฉลี่ย 340 กก./ไร่
แหล่งจำหน่ายผลผลิต โรงสีในท้องถิ่น

ปัญหาหลักในการประกอบอาชีพ ต้นทุนในการผลิตมีมาก
เมื่อได้ผลผลิตออกมา จึงทำ
ให้ไม่คุ้มทุน

หน่วยธุรกิจเกษตร อบต.

สถาบันการเงิน/ธนาคาร/แหล่งเงินทุน (เอกชน) ในพื้นที่ตำบล (ไม่มี)

ปั้มน้ำมันและก๊าซ

มีปั้มหลอด 5 ปั้ม ปั้มหัวจ่าย 3 ปั้ม

โรงงานอุตสาหกรรม (ไม่มี)

โรงสีข้าว ขนาดเล็ก 30 โรง

โกดังรับซื้อข้าวเปลือก 2 โรง

3. สภาพทางสังคม

ตาราง 1 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลบ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
1. โรงเรียนบ้านไทยสมบูรณ์	7	110	7
2. โรงเรียนบ้านศาลาสამคคี	17	438	13
3. โรงเรียนบ้านโพนชาย	10	164	8
4. โรงเรียนบ้านชำสมิง	9	224	8

ตาราง 2 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตตำบลบ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
โรงเรียนบ้านศาลาสามคคี	7	176	6

ตาราง 3 โรงเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
วิทยาลัยการอาชีพสังขะ	26	553	21

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มี จำนวน 5 แห่ง
2. จำนวนนักเรียนที่ไปศึกษาค้นคว้าที่ตำบล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 27 คน
สถาบันและองค์กรศาสนา มีดังนี้

1. วัด	จำนวน	1	แห่ง	
2. สำนักสงฆ์	จำนวน	7	แห่ง	
3. โรงเจ	จำนวน	1	แห่ง	

สาธารณสุข

1. โรงพยาบาลของรัฐ (ไม่มี)
2. ตำบลบ้านชบมีสถานีอนามัยตำบล จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ 104 หมู่ที่ 6 บ้าน

ตะกอยอด มีบุคลากร จำนวน 3 คน คือ

2.1 เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	1	คน	
2.2 นักวิชาการสาธารณสุข	1	คน	
2.3 พยาบาลวิชาชีพ	1	คน	

4. การบริการพื้นฐาน

การบริการโทรศัพท์ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ 7 เครื่อง โทรศัพท์สาธารณะที่ติดตั้งบ้าน
ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 เครื่อง และสัดส่วนจำนวนโทรศัพท์ต่อประชากร 1,000 คน = 141 คน

หมายเหตุ ไม่นับรวมหมายเลขโทรศัพท์ หมู่ที่ 1 ในส่วนเขตเทศบาล

การให้บริการไฟฟ้า ตำบลบ้านชบ มีไฟฟ้าเข้าถึงให้บริการภายในตำบล โดยจากจำนวน
หลังคาเรือนทั้งตำบลพบว่ามีไฟฟ้าใช้ครบทุกหลังคาเรือน หรือครบร้อยละ 100

ข้อมูลข่าวสารของแต่ละหมู่บ้าน

จำนวนครัวเรือนที่มีวิทยุ-โทรทัศน์ ภายในตำบลบ้านชบ ทุกหมู่บ้านจะมีประมาณร้อยละ 90

การสื่อสาร ตำบลบ้านชบมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับเทศบาลตำบลสังขะ ดังนั้นการบริการสาธารณะ
เกี่ยวกับการไปรษณีย์ และ โทรศัพท์ จึงค่อนข้างสะดวก โดยสามารถเดินทางมาใช้บริการได้
ภายในตัวอำเภอสังขะ

การคมนาคม

การคมนาคมของตำบลบ้านชบ มีเพียงการคมนาคมทางบก ได้แก่ เส้นทางรถยนต์สายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การคมนาคมติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง มีเส้นทางที่สำคัญ คือ

1. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 24 (ถนนโชคชัย-เดชอุดม) เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี เชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลบ้านชบกับอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และเชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลบ้านชบ กับอำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2124 เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี จากตำบลบ้านชบไปเชื่อมกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2077 ที่ตำบลสังขะ สามารถคมนาคมไปจนถึงอำเภอลำดวน และอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2124 จากตำบลบ้านชบ ลงไปทางทิศใต้ เชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลบ้านชบกับอำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์

การคมนาคมติดต่อภายในตำบล และตำบลใกล้เคียง มีเส้นทางที่สำคัญ คือ

1. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 (โชคชัย-เดชอุดม) เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี เชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลสังขะกับตำบลบ้านชบ และจากทิศตะวันตก จากตำบลสะแกคผ่านตำบลบ้านชบไปตำบลพระแก้ว ทางทิศตะวันออกจนถึงตำบลตาก

1.1 ถนนลาดยาง แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 มีจำนวนหลายสายที่สำคัญ ได้แก่ ถนนลูกรัง หมู่ที่ 9 บ้านพุนทราย ลงมาทางทิศใต้ ผ่านหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 สถานีอนามัยบ้านตะกอยอด การบริการ มีรถโดยสารขนาดเล็กวิ่งรับส่งผู้โดยสารจากตำบลสังขะ ผ่านตำบลบ้านชบ ตำบลสะแกค ตำบลกระเทียม ไปจนถึงอำเภอปราสาทและจากตำบลบ้านชบไปตำบลพระแก้ว จนถึงอำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากนี้ก็มีรถโดยสารของเอกชน วิ่งรับส่งผู้โดยสารภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง มีรถมอเตอร์ไซด์ และสามล้อรับจ้างอีกด้วย

ข้อมูลอื่น ๆ

ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

ตำบลบ้านชบ มีป่าไม้สงวนฝั่งซ้ายห้วยเสน มีเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่

สิ่งแวดล้อม

ในเขตตำบลบ้านชบ มีสภาพแวดล้อมแบบชนบททั่วไปที่ยังไม่มีผลกระทบจากมลพิษต่าง ๆ แต่ยังคงความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามตามบริเวณบ้าน ตลอดจนลำห้วย หนองน้ำ และอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ยังขาดแคลนการดูแลรักษา ส่วนสภาพถนนตามบริเวณหมู่บ้านโดยทั่วไปเป็นถนนลูกรัง และถนนดิน มักก่อให้เกิดปัญหาเรื่องฝุ่นละอองในช่วงฤดูแล้งและมีโคลนในช่วง

ฤดูฝนตามลำดับ จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างตัวเราให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและการดำรงชีวิตตามหลักสุขภาพีบาลสิ่งแวดล้อม

สถานที่ท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวประจำพื้นที่ ตำบลบ้านขมิแหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง คือ ปราสาทยายเหงา ตั้งอยู่ บ้านขุนทราย หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านขมิ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่ 5 ไร่ 76 ตารางวา สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้น ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-17 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอน 75 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478

ศักยภาพของตำบล

รายได้ของ อบต. ประจำปีงบประมาณ 2551

1. รายได้ อบต. จัดเก็บเอง	จำนวน 462,517.19 บาท
2. รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้	จำนวน 11,190,739.43 บาท
3. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	จำนวน 4,295,034 บาท

กลุ่มประชาชน

กลุ่มอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์

1. กลุ่มช่างตีเหล็ก หมู่ที่ 4 บ้านชำสมิง	มีจำนวนสมาชิก 19 คน จัดตั้งปี 2541
2. กลุ่มทำตะเกียบ หมู่ที่ 8 บ้านศาลาสამัคคี	มีจำนวนสมาชิก 54 คน จัดตั้งปี 2546
3. กลุ่มปลูกผักอินทรีย์ หมู่ที่ 4 บ้านชำสมิง	มีจำนวนสมาชิก 15 คน จัดตั้งปี 2550

กลุ่มมวลชน

1. ลูกเสือชาวบ้าน	5 รุ่น	จำนวน 630 คน
2. ไทยอาสาป้องกันชาติ	2 รุ่น	จำนวน 151 คน
3. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	4 รุ่น	จำนวน 180 คน
4. ตำรวจบ้าน	2 รุ่น	จำนวน 100 คน
5. อพปร.		จำนวน 100 คน

นโยบายและวัตถุประสงค์

1. ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีงานทำและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อให้สมาชิกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะความรู้การบริหารงานเป็นกลุ่ม
3. เพื่อส่งเสริมวิชาช่างตีเหล็กให้คงอยู่ตลอดไป
4. เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและการอพยพแรงงาน
5. เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้สูงขึ้น

อัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรในองค์กร 56 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น
ผู้ช่วยผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ
และพนักงานจ้างทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านร่วม
ติดตามตรวจสอบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
วิจัย เพื่อเป็นแนวทางอ้างอิงในการวิจัย ได้ดังนี้

ชาติ ทรงศิริ (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า
การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพค้าขาย มี
รายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิกกลุ่ม มีระยะเวลา
ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมากกว่า 20 ปี รู้ข้อมูลข่าวสาร กิจการของเทศบาล มีระดับความรู้ความ
เข้าใจสูงในการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล และมีระดับการมีส่วนร่วมปานกลางในการ
ปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านรายได้ การศึกษา ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และ
ความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

จิรศักดิ์ สีใจเจริญ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน พบว่า
โครงสร้างพื้นฐานเป็นโครงสร้างที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาเป็นการพัฒนาและ
ส่งเสริมอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลให้เข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง สาเหตุที่ประชาชนเข้าไปมีส่วน
ร่วม ได้แก่ การที่จะมีโอกาสร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมี
ความเข้มแข็ง และจะทำให้การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะเป็นวิธี
หนึ่งในการควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนสาเหตุที่ประชาชนไม่เข้าไปมี

ส่วนร่วมนั้น เพราะมีตัวแทนอยู่แล้ว ไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนิน รวมถึงรายได้ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลมีน้อยทำให้ไม่เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่น

จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านร่วม วางแผน ด้านร่วมปฏิบัติงาน ร่วมกิจกรรม ด้านการติดตามตรวจสอบและศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล คลองขุด ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์) ซึ่งมีภูมิลำเนา ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด จำนวน 316 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถามและใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้ ค่าความถี่(จำนวน) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง มีอายุ 36 – 60 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า หมู่บ้านที่อาศัย หมู่ที่ 4 สถานภาพสมรสแต่งงาน อาชีพเกษตรกรรม มีการพูดคุยกันในครอบครัวและช่องทางรับรู้ข่าวสาร การดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด โดยหอกระจายข่าวประจำหมู่ ระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุดอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ความสัมพันธ์ข้อมูลทั่วไปด้านเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองขุด ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด และ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ข้อมูล ทั่วไปด้านอายุ การศึกษา หมู่บ้านที่อาศัย สถานภาพสมรส อาชีพ การพูดคุยกันในครอบครัวและ ช่องทางรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด มีความสัมพันธ์กับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุดและ มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ไพโรพ ถนัดคำ (2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานของเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลจากมากไปหา น้อยคือ ด้านการศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบ ชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการดำเนินงาน และด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าเพศชาย ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า อนุปริญญา/ปวส หรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่ ต้องการให้เทศบาลสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้มากกว่าเดิม โดยจัดให้มีการจัดขบวนแห่บุญผะเหวด แห่นางสงกรานต์ แห่บุญบังไฟ แห่เทียนเข้าพรรษา งานลอยกระทงให้มีความยิ่งใหญ่สนุกสนาน และประทับใจของประชาชนมากขึ้น ควรขยายเขตไฟฟ้าให้กว้างขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพราะถนนบางสายในบางจุดเวลากลางคืนยังมีค้ำทำให้อันตรายต่อการที่ประชาชนสัญจรไปมา น้ำประปาไหลเบาในบางเวลาอยากให้รักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยให้สะอาดเรียบร้อยกว่าเดิมด้วย

เรื่องยศ ปรีดี (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผน โดยมีการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มแบบกลุ่มอาชีพมีการพบปะปรึกษาหารือเพื่อการศึกษาและความต้องการการร่วมกันในชุมชน เดือน 2-3 ครั้ง ด้านการลงทุนในการดำเนินงานในการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการลงทุนในการดำเนินงาน โดยมีการจัดตั้งแหล่งทุนของกลุ่มในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด และมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการเสียดสละแรงงาน ด้านการตัดสินใจในการทำงานร่วมกันของชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้งบประมาณในลักษณะดำเนินการ คือ มีการประชุมชี้แนะและวางแผน จัดสรรงบประมาณ โดยใช้สมาชิกแสดงความคิดเห็นใช้มติที่ประชุม โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการลงมือปฏิบัติได้แก้ปัญหา ด้านสมาชิกในชุมชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านความสามัคคี และการให้ความร่วมมือ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพ

สำหรับผลการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพในการระดมความร่วมมือจากภายนอก เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ชุมชน องค์กรภายนอกจำนวน ปานกลางมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมมือกันโดยทางด้านวัฒนธรรมมากที่สุดมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมประเพณีอนุรักษ์วัฒนธรรมศิลปะท้องถิ่น จัดทำ พิพิธภัณฑสถานและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. บุคลากรในชุมชนโดยรวมและจำแนกตามสภาพเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมเป็น รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านลักษณะการเป็นผู้นำด้าน การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อพึ่งตนเอง ด้านโอกาสพบปะและ แลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนของชุมชน และด้านความ สามัคคีและความร่วมมือในชุมชน

2. บุคลากรในชุมชนมีสถานภาพต่างกันเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตก ต่างกัน

สรุปการศึกษางานวิจัยดังกล่าว พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมี ปัจจัยหลาย ๆ อย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นหลักในการดำเนินงานให้เกิดผลประ โยชน์ต่อประชาชนและ ต่อองค์กรของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นใน เชิงบวก และเชิงลบที่กล่าวมาแล้วแต่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำไปใช้ปฏิบัติงานให้เกิดผล ประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลให้ประชาชนที่มารับบริการเกิดความพอใจสูงสุด ดังนั้นผู้วิจัย จึงประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านติดตามผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 8,735 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านชบ	1,020	45
หมู่ที่ 2 บ้านไทยสมบูรณ์	725	32
หมู่ที่ 3 บ้านศาลา	976	43
หมู่ที่ 4 บ้านชำสมิง	778	34
หมู่ที่ 5 บ้านโพนชาย	776	34

ตาราง 4 (ต่อ)

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 6 บ้านตะกอยอด	819	36
หมู่ที่ 7 บ้านโชคชัย	628	28
หมู่ที่ 8 บ้านศาลาสามัคคี	944	41
หมู่ที่ 9 บ้านพุนทราย	935	41
หมู่ที่ 10 บ้านโชคชัยสามัคคี	695	30
หมู่ที่ 11 บ้านหนองโพน	439	19
รวม	8,735	383

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามตรวจสอบ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน

การวางแผนร่วมกัน การร่วมคิดร่วมทำ และร่วมกันตรวจสอบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบสร้างมาตรวัดทัศนคติตามเทคนิคการวัดของลิเกิร์ต (Likert Scale) โดยใช้หลักการวัดค่ารวมและประเมินลักษณะจากค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighting Mean Score) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพ และปัญหาเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบ ได้แก่

2.3.1 ดร.ผดุงชาติ ยงค์ดี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.3.2 นายสำเริง สิมมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแคว อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.3.3 นายสำเริง ช่องงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนชาย อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระทำการตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกด อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.6 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7493 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 383 ฉบับ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำกลับมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม

4. แบบสอบถามจำนวน 383 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ให้ค่าคะแนนตามเกณฑ์ระดับปฏิบัติการแต่ละฉบับ โดยมีเกณฑ์น้ำหนักคะแนน

ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมาก

3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อยที่สุด

3. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลในรูปของตารางแสดงจำนวนร้อยละ

3.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยการวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3.3 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นคำตอบที่เป็นประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากำความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบนเบี่ยงมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	383	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	248	64.75
1.2 หญิง	135	35.25
2. อายุ		
2.1 18-28 ปี	34	8.85
2.2 29-39 ปี	159	39.25
2.3 40-49 ปี	106	27.75
2.4 50-59 ปี	61	15.90
2.5 60 ปีขึ้นไป	32	8.25
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	267	69.55
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	5	1.35
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	32	8.45
3.4 ปวส./อนุปริญญา	10	2.55
3.5ปริญญาตรีขึ้นไป	1	0.25
3.6 อื่น ๆ	68	17.85
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	2.65
4.2 พนักงานจ้าง/ลูกจ้างเอกชน	13	3.35
4.3 อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	8	2.15

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.4 นักเรียน/นักศึกษา	3	0.75
4.5 เกษตรกร	288	75.25
4.6 อื่น ๆ	61	15.85
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 2,000 บาท	187	48.85
5.2 2,001-4,000 บาท	98	25.55
5.3 4,001-6,000 บาท	62	16.15
5.4 6,001-8,000 บาท	12	3.25
5.5 8,001-10,000 บาท	9	2.25
5.6 มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	15	3.95

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 383 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชายจำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 64.75 เป็นหญิง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 29 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 39.25 รองลงมาช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าจบระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 69.55 รองลงมาอื่น ๆ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.85 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ปริญญาตรี ขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า อาชีพเกษตรกร มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 75.25 รองลงมาอาชีพอื่น ๆ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.85 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75

เมื่อจำแนกตามรายได้ ปรากฏว่าช่วงรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 48.85 รองลงมา 2,001-4,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.55 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 8,001-10,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ ปากฎคังตาราง 6-9 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม
และรายด้าน

ข้อคำถาม การดำเนินงานของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการวางแผน	2.93	0.41	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินงาน	2.95	0.33	ปานกลาง
3. ด้านติดตามตรวจสอบ	2.78	0.40	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.69	0.23	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงไปหาต่ำ คือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}=2.95$) รองลงมาคือ ด้านวางแผน ($\bar{X}=2.93$) และด้าน
การติดตามตรวจสอบ ($\bar{X}=2.78$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ด้านการวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม ลักษณะการวางแผนของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการวางแผน			
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณา เกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน	3.21	0.80	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา สาเหตุของปัญหา ความต้องการในโครงการที่จะพัฒนาท้องถิ่น	2.98	0.73	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการ พัฒนาหมู่บ้าน	2.92	0.71	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกปัญหาและความ ต้องการของหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผน	2.67	0.69	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.58	0.78	ปานกลาง
6. ท่านได้ร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	3.12	0.72	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ ใช้ทรัพยากรที่มี ในโครงการเพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.08	0.68	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลความก้าวหน้า โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.01	0.70	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	2.82	0.71	ปานกลาง
10. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.96	0.67	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.93	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน ($\bar{X}=3.21$) รองลงมาคือ ข้อที่ 6 ท่านได้ร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.12$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}=2.58$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม ลักษณะการดำเนินงานของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการดำเนินงาน			
1. ท่านมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาหมู่บ้านเพียงใด	3.05	0.66	ปานกลาง
2. ท่านได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้านด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน การขยายเขตไฟฟ้า การสร้างแหล่งเก็บน้ำ	2.96	0.65	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการเข้ารับการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ต่างๆ	2.63	0.64	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีของตำบล เช่น การแห่เทียนเข้าพรรษา การทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น	3.33	0.70	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.45	0.66	ปานกลาง
6. ท่านได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาศัยการบริหารส่วนท้องถิ่น และได้นำไปดำเนินการ ในหมู่บ้าน ให้บรรลุตามเป้าหมาย	2.58	0.67	ปานกลาง
7. ท่านได้เป็นกรรมการในการพิจารณาโครงการเพื่ออนุมัติ	2.63	0.63	ปานกลาง
8. ท่านได้เป็นกรรมการในการดำเนินการตามโครงการและติดตามงาน	2.58	0.73	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความ ลักษณะการดำเนินงานของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
9. ท่านได้มีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้โครงการบรรลุผล เช่น บริจาคเงิน ที่ดิน อื่นๆ	3.39	0.82	ปานกลาง
10. ท่านได้มีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุสำเร็จ เช่น ประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ	2.95	0.82	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.80	0.35	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ข้อที่ 9 ท่านได้มีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้โครงการบรรลุผล เช่น บริจาคเงิน ที่ดิน อื่นๆ ($\bar{X} = 3.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 6 ท่านได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาศัยการบริหารส่วนท้องถิ่น และได้นำไปดำเนินการ ในหมู่บ้าน ให้บรรลุตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 2.58$) และข้อ 8 ท่านได้เป็นกรรมการในการดำเนินการตามโครงการและติดตามงาน ($\bar{X} = 2.58$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ด้านติดตามตรวจสอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม ลักษณะการติดตามตรวจสอบของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านติดตามตรวจสอบ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อ เป็นตัวแทนในการตรวจรับงานจ้าง งานด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ เป็นต้น	3.56	0.80	มาก
2. ท่านติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.78	0.71	ปานกลาง
3. ท่านติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาความ ต้องการของประชาชน	2.67	0.81	ปานกลาง
4. ท่านแสดงการคัดค้านทันทีที่ท่านเห็นว่าองค์การบริหาร ส่วนตำบลปฏิบัติไม่ถูกต้อง	3.02	1.04	ปานกลาง
5. ท่านได้มีการตรวจสอบโครงการต่างๆ ให้เป็นไป ตามที่วางแผนไว้	3.19	0.82	ปานกลาง
6. ท่านได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.22	0.86	น้อย
7. ท่านติดตามการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหาร ส่วนตำบล	2.20	0.87	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้เนื้อหาของสาระของร่าง แผนพัฒนาตำบลหลังจากที่คณะกรรมการจัดทำ แผนพัฒนาตำบลจัดทำเสร็จแล้ว	2.74	0.81	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้เนื้อหาของสาระของร่าง ข้อบัญญัติ หลังจากที่ผ่านมาเห็นชอบจากสภา องค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว	2.76	0.82	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ ลักษณะการติดตามตรวจสอบของ อบต.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
10. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารกิจกรรม โครงการ งบประมาณต่างๆ จากทางองค์การ บริหารส่วนตำบลดำเนินการว่าประสบผลสำเร็จ มากน้อยเพียงใด	2.79	0.85	ปานกลาง
11. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่องค์การบริหาร ส่วนตำบลในด้านความสำเร็จของกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการภายในหมู่บ้านของท่าน	2.81	0.89	ปานกลาง
12. ท่านเสนอแนะผลตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล	2.62	0.86	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.78	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านติดตามตรวจสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 อยู่ในระดับมาก ข้อ 6 และข้อ 7 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อเป็นตัวแทนในการตรวจรับงานจ้าง งานด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ เป็นต้น ($\bar{X}=3.56$) รองลงมาคือ ข้อ 5 ท่านได้มีการตรวจสอบโครงการต่างๆ ให้เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ($\bar{X}=3.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ท่านติดตามการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X}=1.98$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปราบกฏดังตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ติดตั้งกิ่งโคมไฟสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม	53	28.64
2	จัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ	43	23.25
3	ให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค	32	17.29
4	ให้มีการก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง	29	15.67
5	ให้มีการซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง	28	15.15
รวม		185	100

จากตาราง 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ติดตั้งกิ่งโคมไฟสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 28.64 รองลงมาคือ จัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 23.25 ให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค คิดเป็นร้อยละ 17.29 ให้มีการก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง คิดเป็นร้อยละ 15.67 และให้มีการซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 15.15 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปราย
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 8,735 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะภาค

อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 ชุด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.7493

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 383 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ ด้านดำเนินการ ด้านวางแผน และด้านการติดตามตรวจสอบ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในการดำเนินงาน ปรากฏว่ามีจำนวนมากที่สุดคือ ติดตั้งกังหันไฟฟ้าสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม รองลงมาคือ จัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นใน

หมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ และให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ให้มีการก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง และให้มีการซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ ในอนาคต ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านการวางแผน การดำเนินการ และการติดตามตรวจสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าประชาชนบางส่วนยังขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาและระบุปัญหาและความต้องการ ร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน การขยายเขตไฟฟ้า การสร้างแหล่งเก็บน้ำ และร่วมติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านร่วมวางแผน ด้านร่วมปฏิบัติงาน ร่วมกิจกรรม ด้านการติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการวางแผน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะประชาชนให้ความสำคัญและสนใจเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการ และประชาชนกลุ่มนี้จะเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการร่วมประชุมเพื่อออกเสียงในการคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนาแล้วสามารถนำไปสู่การปฏิบัติคือ การจัดทำงบประมาณต่อไป จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นขั้นตอนของการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ กนกหงส์ (2544: บทคัดย่อ) ได้

ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนของชุมชน อยู่ในระดับมาก

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินการตามโครงการ และติดตาม และยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นกรรมการในการดำเนินการตามโครงการต่าง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของไพพ ถนัดคำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการติดตามตรวจสอบ โดยเฉพาะงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุดคือ ติดตั้งกิ่งโคมไฟสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม รองลงมาคือ จัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ให้มีการก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง และให้มีการซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการประชาชน เนื่องจากในแต่ละปีงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งรายได้ที่จัดเก็บเองมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดูแลและให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งถึงความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม และร่วมดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ เพื่อเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของตนเองในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ในสิทธิ หน้าที่ บทบาท ของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละชุมชน ทุกเพศ ทุกวัย และรณรงค์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุ การแก้ไขและปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานของท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- โกวิท พวงงาม. (2548). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- . (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จักรพงษ์ สงวนชม. (2549). *ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการทรัพยากรดิน
กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเลา ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). นุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จรัสศักดิ์ สีใจเจริญ. (2543) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ อบต. :*
กรณีศึกษา อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน. งานศึกษาวิจัยอิสระ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑามาศ ศรีศิริพันธ์ (2547) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบลสองซุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาบริหารราชการ. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชาติ ทรงศิริ. (2546) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี
เทศบาลเมืองนครนายก อำเภอนครนายก จังหวัดนครนายก. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน*.
กรุงเทพฯ : สักดิ์โสภารพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*.
กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). *สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*.
กรุงเทพฯ : อรุณสภา.
- แผนพัฒนาสามปี. (2551). *แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2552-2554* สุรินทร์: งานนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.

- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เชียงใหม่ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี สีโรรส. (2549). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- พิทยา สายหู. (2525). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาประเทศ*. รายงานการสัมมนา (อัดสำเนา).
- ไพโรพ ถนัดคำ. (2549) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพศาล สรรตวิสุทธิ์ และคณะ. (2547). *การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองโดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุพิน ระพีพันธุ์. (2544). *“ความรู้ ทักษะคติ และการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จ.ชลบุรี”*. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รศ.ณัฐ รัตนเสริมพงศ์. (2546) *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : น้กกัง.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550*. ราชกิจจานุเบกษา.
- เรืองยศ ปรีดี. (2542) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิทยา บุญยะเวชชีวิน. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์.
- สมบูรณ์ กนกหงส์. (2544) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .
กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.
- . (2548). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ. (2552). แผนอัตรากำลังสามปี พ.ศ.2553 -2555 สุรินทร์:
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ.
- อำนาจ อนันตชัย. (2527). การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ :
วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Rajabhat Ramphat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชาติ ยงค์

ด้วย นางสาวพรนิภา เหลือสั้น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชนอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณลำอังก์ สิมมา

ด้วย นางสาวพรนิภา เหลือล้ำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสำเริง ช่องงาม

ด้วย นางสาวพรนิภา เหลือกลิ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๕๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลสะแก

ด้วย นางสาวพรนิภา เหลือสั้น นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่ออำเภอสหัส จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวพรนิภา เหลือสั้น ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง) cf.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลบ้านชน

ด้วย นางสาวพรนิภา เหลือกลิ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชน โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระโดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ คือ
 1. การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน
 2. การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน
 3. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามตรวจสอบตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน
3. ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พรนิกา เหลือสัน

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดจัดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () 18 - 28 ปี () 29 - 39 ปี
 () 40 - 49 ปี () 50 - 59 ปี
 () 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น
 () มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () ปวศ./อนุปริญญา
 ()ปริญญาตรีขึ้นไป () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ

- () รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ () พนักงานจ้าง / ลูกจ้างเอกชน
 () อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย () นักเรียน / นักศึกษา
 () เกษตรกร () อื่นๆ.....

5. ระดับรายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 2,000 บาท () 2,001 - 4,000 บาท
 () 4,001 - 6,000 บาท () 6,001 - 8,000 บาท
 () 8,001 - 10,000 บาท () มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมที่ตรงกับหมายเลขที่ตรงกับ

ความเป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว

กำหนดให้ 5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน					
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการระบุปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา สาเหตุของปัญหาความต้องการในโครงการที่จะพัฒนาท้องถิ่น					
3. ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผน					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น					
6. ท่านได้ร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีในโครงการเพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลความก้าวหน้าโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่น					

ข้อความ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1.ท่านมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาหมู่บ้านเพียงใด					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้านด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน การขยายเขตไฟฟ้า การสร้างแหล่งเก็บน้ำ					
3.ท่านมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการเข้ารับการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ต่างๆ					
4.ท่านมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีของตำบล เช่น การแห่เทียนเข้าพรรษา การทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น					
5.ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล					
6.ท่านได้เข้าร่วมประชุมและปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม และได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน ให้บรรลุตามเป้าหมาย					
7.ท่านได้เป็นกรรมการในการพิจารณาโครงการข้อบัญญัติประจำปีเพื่ออนุมัติ					
8.ท่านได้เป็นกรรมการในการดำเนินการตามโครงการตามข้อบัญญัติประจำปีและติดตามงาน					
9.ท่านได้มีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้โครงการบรรลุผล เช่น บริจาคเงิน ที่ดิน อื่นๆ					
10.ท่านได้มีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุสำเร็จ เช่น ประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ					

ข้อคำถาม การมีส่วนร่วมด้านการติดตามตรวจสอบ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1.ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อเป็นตัวแทนในการตรวจรับงานจ้าง งานด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ เป็นต้น					
2. ท่านติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
3.ท่านติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน					
4.ท่านแสดงการคัดค้านทันทีที่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติไม่ถูกต้อง					
5.ท่านได้มีการตรวจสอบโครงการต่างๆ ให้เป็นไปตามที่วางแผนไว้					
6.ท่านได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
7.ท่านติดตามการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล					
8.ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้เนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาตำบลหลังจากที่คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลจัดทำเสร็จแล้ว					
9.ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้เนื้อหาสาระของร่างข้อบัญญัติ หลังจากผ่านการเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว					
10.ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารกิจกรรม โครงการงบประมาณต่างๆ จากทางองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด					
11.ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านความสำเร็จของกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการภายในหมู่บ้านของท่าน					
12.ท่านเสนอแนะผลตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม *****

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	89.0333	45.9644	-.2452	.7708
A2	88.8333	42.2816	.2703	.7428
A3	88.6667	42.5057	.2548	.7437
A4	88.9667	42.7920	.1514	.7482
A5	89.1667	39.1092	.6711	.7217
A6	88.6667	43.6092	.0468	.7526
A7	88.9667	42.3092	.2190	.7449
A8	89.0667	40.2713	.4430	.7326
A9	89.0667	40.5471	.4071	.7346
A10	89.0333	40.0333	.6474	.7265
B1	88.6667	43.9540	-.0119	.7565
B2	88.9000	42.3690	.7573	.7386
B3	88.9000	42.3690	.7573	.7386
B4	88.6000	43.8345	.0095	.7547
B5	88.5333	44.6713	-.1044	.7604
B6	89.3333	39.8161	.5100	.7289
B7	89.3333	40.5057	.3443	.7376
B8	89.3667	40.3782	.3561	.7368
B9	89.7000	38.7000	.3772	.7350
B10	89.4667	39.0851	.4340	.7307
C1	89.7000	45.0448	-.1388	.7691
C2	88.7667	44.1161	-.0336	.7577
C3	89.0000	41.9310	.2965	.7414
C4	89.4333	38.7368	.4696	.7280
C5	89.2333	41.4954	.1862	.7490
C6	89.7667	41.3575	.2179	.7462
C7	89.9333	42.0644	.1485	.7509
C8	88.9000	41.8862	.5347	.7369
C9	88.7000	41.7345	.4107	.7379
C10	88.7333	41.5816	.4679	.7363
C11	88.6667	41.7471	.3245	.7401
C12	88.8333	41.3851	.3133	.7400

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 32

Alpha = .7493

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	พรนิกา เหลือล้น
วันเดือนปีเกิด	13 กุมภาพันธ์ 2516
สถานที่เกิด	อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	210 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ 32150
ตำแหน่งหน้าที่	นักบริหารงานการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ 2527 ประถมศึกษาโรงเรียนบ้านโพธิ์ทอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2530 มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2533 มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2535 ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2542 ศิลปศาสตรบัณฑิต การจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2549 บริหารธุรกิจบัณฑิต (บัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์